

CECILE AAN DE STEGGE

Verpleegkundige, gepromoveerd op historisch onderzoek, werkzaam bij de Faculteit voor Gezondheidszorg Hogeschool Leiden

Confrontaties met de dood

Een niet te verwaarlozen onderdeel van het verpleegkundig beroep is de confrontatie met de dood. Ik begin met een eigen ervaring. Ergens in 1977/1978 draaide ik mijn tweede week nachtdienst op de afdeling interne geneeskunde van een algemeen ziekenhuis. In de achtste nacht mocht ik enige verantwoording dragen. Ik had als leerling dienst met een diepgelovige Katwijkse gediplomeerde. Zij bleef, op enkele te verwisselen infusen na, voortdurend op haar stoel zitten om te bidden voor het zielenheil van een extreem benauwde, op sterven liggende oude vrouw.

Stikken

De talrijke kinderen van de patiënt waren al gealarmeerd en kwamen de afdeling op. Aangezien een van hen zelf al premedicatie had gehad voor een operatie aan een tumor, waren zij allemaal zwaar onder de indruk. Ze konden het lijden van hun moeder niet aanzien. 'Zuster, moet onze moeder nu werkelijk zó stikken in haar eigen vocht? Kan de hoofdzuster niet ingrijpen?' Ik antwoordde: 'Ik kan me uw vraag voorstellen, maar de hoofdwacht zal hier niet op ingaan. Dit is een diaconessen-huis.'

Streng toegesproken

De volgende ochtend, nadat ik de ganse nacht had gedraafd met beschuit, koffie en thee en daarnaast alle andere patiënten van po's en wisselgigging had voorzien, werd ik streng toegesproken door de hoofdzuster. Mijn biddende collega

had over mij 'geklukt'. Ik had niet mogen zeggen dat ik mij 'hun vraag kon voorstellen'. Ik werd kwaad en zei ter plekke op, vermoedelijk mede omdat ik uitgeput was. Ik zou als student verpleegkunde overstappen naar de psychiatrie.

Zware vragen

Ik kan me mijn gevoelens in deze nacht goed herinneren. De dood komt vaak te vroeg, of omgeven door te zware vragen, het leven van een jonge leerling-verpleegkundige of leerling-verzorgende binnen.

Tegen deze achtergrond vind ik het waardevol dat historicus Leo van Bergen, groot kenner van de verpleegkunde tijdens de Eerste Wereldoorlog, dit gruwelijke coronajaar heeft aangegrepen om de gedichten te vertalen van vrouwen die als verpleegster aan het front werkten tijdens die oorlog. Zij beschreven gevoelens en gedachten naar aanleiding van hun confrontatie met stervenden. Margo van Mol schreef een van de twee inleidende, korte essays. Zij is ic-verpleegkundige, psycholoog en rechterhand van Diederik Gommers in het Erasmus MC. Lees dit boek over de gruwelen van de dood in de verpleegkunde, dat eendaags zal verschijnen. De gedichten zijn prachtig en mooi vertaald. 📖

BESTELINFORMATIE

1. Leo van Bergen. Een kap vol gruwelen. Nijmegen, uitgeverij Duidelijke Taal. 2020. ISBN: 9789083045016. E-mail: jac.splinter@gmail.com.

'Verpleegkundigen die gedichten schreven in de Eerste Wereldoorlog'